Društveni centar Mejaši

Malbaša, Mislav

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:
University of Split, Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy / Sveučilište u Splitu, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:123:245073

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-19**

Repository / Repozitorij:

FCEAG Repository - Repository of the Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy, University of Split

Help
View All

SADRŽAJ DIPLOMSKOG RADA:

STRANICA:	PRILOG:
1-13	KOMENTORSKI RAD
2-4	suburbija ili rubno područje grada
5-7	splitska suburbija
8-11	prigradsko naselje Mejaši
12	zaključak
13	izvori
14-16	ANALIZA LOKACIJE
15	fotodokumentacija
16	analiza
17-20	KONCEPT
18	koncept
19	tretman terena
20	konstrukcija sheda
21-42	PROJEKT DRUŠTVENOG CENTRA
22	šira situacija
23	uža situacija
24	uža situacija s tlocrtom na koti glavnog prilaza
25	tlocrt na koti - 3.00
26	tlocrt na koti ± 0.00
27	tlocrt na koti + 3.00
28	tlocrt na koti + 4.50
29	tlocrt na koti + 9.00 (kroz shed)
30	tlocrt krova
31	presjek 1-1
32	presjek 2-2
33	presjek 3-3
34	presjek 4-4
35	presjek 5-5
36	presjek 6-6
37	presjek 7-7
38	sjeverno pročelje
39	južno pročelje
40	zapadno pročelje
41	istočno pročelje
42	eksplodirana aksonometrija projekta

"*Like medicine, architecture must move from the curative to the preventive*"

Cedric Price

1. SUBURBIJA ILI RUBNO PODRUČJE GRADA

1.1 UVOD

Gradska periferija područje je specifičnih prostorno-društvenih karakteristika nastalo uslijed različitih procesa (priljev ruralnog stanovništva, iseljavanje srednje i više klase iz centra,...) koji za posljedicu imaju nagli rast grada. Suburbija u današnje vrijeme zauzima izuzetno bitno mjesto u načinu funkcioniranja grada, te nudi mnogo potencijala u pogledu njegovog razvoja. To je prostor na razmeđi, prostor u konstantnoj tranziciji koji svojim karakterističnim situacijama i scenarijima još odavno privlači pažnju arhitekata, planera i sociologa, te pruža neiscrpnu inspiraciju mnogobrojnim redateljima, književnicima, glazbenicima i drugim umjetnicima.

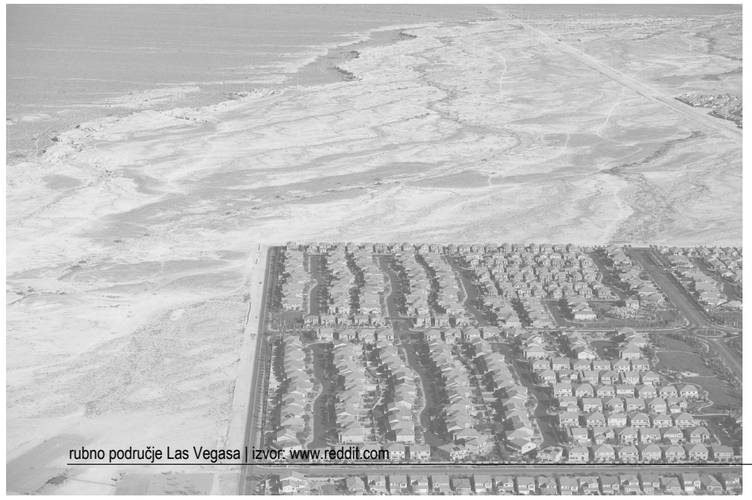

rubno područje Las Vegasa | izvor: www.reddit.com

Osim poviješću suburbije i njenim glavnim karakteristikama, u ovom radu bravit ću se područjem splitske periferije, s naglaskom na prigradsku četvrt Mejaši - njenim prednostima i nedostacima, te mogućnostima koje pruža u vidu prostorno-društvene integracije.

rubno područje Splita | izvor: www.realitica.com

Najranija pojava suburbije vezana je uz širenje prvih urbanih naselja. Veliki, zidom opasani gradovi, koji su bili ekonomska i politička središta, služili su kao fokus manjim seoskim naseljima koja su rasla u neposrednoj blizini matičnog grada. Riječ 'suburbani' prvi je upotrijebio rimski državnik Ciceron, referirajući se na mnogobrojne vile i posjede što su bogati rimski patriciji izgradili na periferiji Rima.

Kako je rasla populacija za vrijeme prvog modernog razdoblja Europe, urbana područja širila su se uz konstantan priljev ruralnog stanovništva. Na gradskoj periferiji stanovali su uglavnom najsiromašniji slojevi društva.

Zbog nagle migracije siromašnog seoskog stanovništva prema industrijaliziranim gradovima krajem 18. stoljeća u Engleskoj dolazi do trenda iseljavanja bogatih slojeva društva u novoizgrađene vile na gradskoj periferiji. Taj trend dodatno se ubrzao u 19. stoljeću, posebice u slučajevima Londona i Manchestera koji su proživljavali ogroman rast. Prve prigradske četvrti širile su se oko centra prihvaćajući sve one koji su bježali od oskudnih uvjeta života u industrijskom gradu. Prema kraju stoljeća, razvojem sustava javnog transporta (podzemne željeznice, tramvaji i autobusi) većini gradske populacije omogućeno je da živi na periferiji i svakodnevno komunicira prema centru grada.

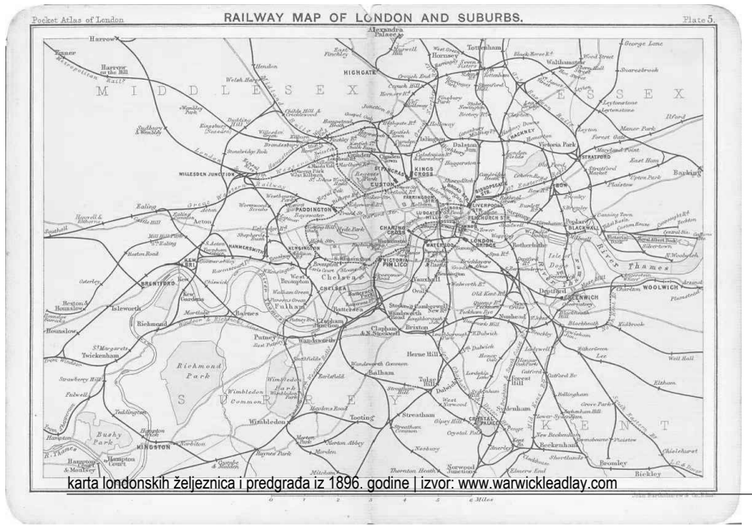

karta londonskih željeznica i predgrađa iz 1896. godine | izvor: www.warwickleadlay.com

U međuratnom razdoblju suburbanizacija je pod snažnim utjecajem pokreta 'garden city' (grad vrt) Ebenezera Howarda, te pojavom prvih 'vrtnih predgrađa' početkom 20. stoljeća. Suburbija je dramatično izrasla unutar samo jednog desetljeća, a izgradnjom više od 4 milijuna domova tridesetih godina prošlog stoljeća, 'suburbana revolucija' učinila je Englesku najsuburbanijom zemljom svijeta.

Suburbana populacija doživjela je eksploziju u Sjevernoj Americi za vrijeme ekonomske ekspanzije nakon Drugog svjetskog rata. Ratni veterani masovno su se nastanjivali u predgrađima u želji da započnu staložen život. Jedan od najboljih primjera takvog tipa naselja je Levittown, gdje je prisutna individualna stambena izgradnja masovnih razmjera. Rast suburbije također je olakšan pojavom zakona o zoniranju, te mnogobrojnim inovacijama u transportu.

1.3 DEFINICIJA SUBURBIJE

Suburbija je područje uglavnom stambene ili mješovite namjene. Najčešće se smatra zasebnim naseljem u neposrednom okruženju grada s kojim je u funkcionalnoj vezi (slučaj u Europi, SAD-u i kod nas), ali može postojati i kao stambena cjelina (susjedstvo) u okviru grada (slučaj Australije). To je prostor kojeg odlikuje niža stopa izgrađenosti, a često i manja gustoća naseljenosti od središnjih gradskih područja.

Levittown, SAD | izvor: fiforn.blogspot.com

Pojam suburbije pojavljuje se u 19. stoljeću i blisko je vezan s unapređenjem svih oblika prijevoza, što je neposredno omogućilo dnevne migracije stanovništva na veće udaljenosti. Riječ suburbija ima korijene u latinskoj riječi *suburbium* (*sub* - niže, ispod; *urbs* - grad).

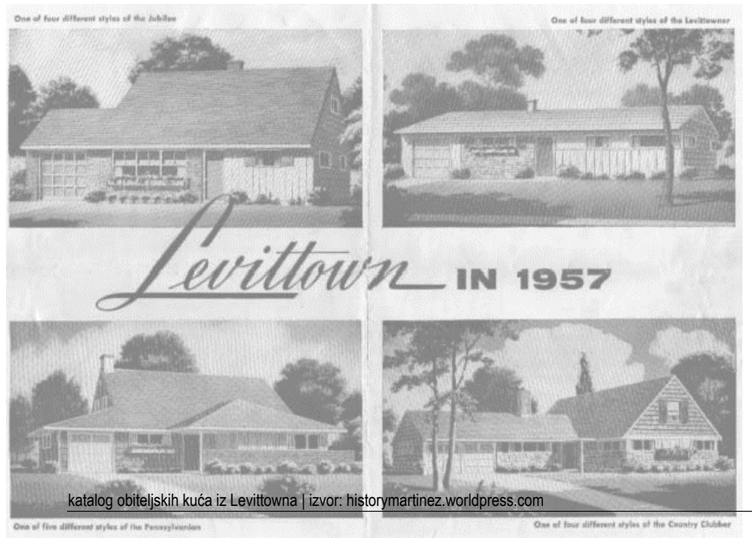

katalog obiteljskih kuća iz Levittowna | izvor: historymartinez.worldpress.com

1.4 GLAVNE KARAKTERISTIKE SUBURBIJE U RAZVIJENIM ZEMLJAMA

Neke od najznačajnijih karakteristika koje odlikuju suburbiju na zapadu jesu:

- niža stopa izgrađenosti od centralnih područja grada - dominiraju uglavnom individualne obiteljske kuće, te kuće u nizu
- principi zoniranja koji dijele stambenu od poslovne namjene (češće u Americi nego u Europi)
- prisutnost velikih trgovačkih centara
- razvijena prometna mreža dizajnirana da zadovolji hijerarhiju prometnog sustava
- znatno veći postotak jednokatnih poslovnih zgrada - za razliku od urbanih područja
- čest ekonomski zaostatak
- visoki postotak doseljeničkog (emigrantskog) stanovništva
- visoka stopa delikvencije i društvenih problema

predgrađe Dallasa | izvor: ultraculture.org

1.5 DRUŠTVENE KARAKTERISTIKE I ZNAČAJ SUBURBIJE U POPULARNOJ KULTURI

Društvene karakteristike suburbanih područja ovise o mnogobrojnim faktorima (geografskom položaju, gustoći naseljenosti, ekonomskim uvjetima, tipu stanovanja, te samom stanovništvu), no uglavnom se radi o područjima manjeg intenziteta društvenih interakcija od centra grada. U razvijenim zemljama zapada suburbiju čine najčešće individualne obiteljske kuće - kao manifestacija potrebe za intimnošću i mirnom atmosferom van ubrzanog života u centru. S obzirom da takav stil života zahtjeva i širi prostor, logično je da će u suburbanim područjima uz nižu gustoću naseljenosti i društvene interakcije biti umanjene i usmjerene uglavnom na neposredno susjedstvo. Također, za razliku od multikulturnog centra grada, suburbiju često karakterizira tendencija ka homogenosti u stanovništvu pojedinog prigradskog područja. Čest slučaj je da pridošlice za sobom povlače prijatelje i rodbinu slične socioekonomske pozadine s kojima će se lako poistovjetiti. Ekonomska situacija pojedinog područja također je bitan faktor u vidu društvenih interakcija - tako će siromašnije područje nastanjeno uglavnom emigrantskim stanovništvom ostvarivati intenzivnije interakcije od područja nastanjenog bogatijom populacijom koja na periferiji traži intimu individualnog stanovanja, dok svakodnevno komunicira prema centru grada.

scena iz videa za pjesmu 'The Suburbs' - Arcade Fire | izvor: cerchiamoatlantide.tumblr.com

Suburbija i stil života na gradskoj periferiji oduvijek su bili motiv mnogobrojnim filmovima, knjigama, fotografskim serijalima, televizijskim serijama i pjesmama. Francuska kinematografija među prvima se bavi motivima suburbanog života u filmovima kao što su 'Mon oncle' (Moj ujak) Jacquesa Tatija iz 1958., 'L'Amour existe' (Ljubav postoji) Mauricea Pialata iz 1961. i '2 ou 3 choses que je sais d'elle' (2-3 stvari što znam o njoj) Jean-Luc Godarda iz 1967.

scena iz filma 'Mon oncle' (Moj ujak) Jacquesa Tatija | izvor: www.risingsun-artcentre.co.uk

Američki fotoreporter Bill Owens u svojoj najpoznatijoj knjizi 'Suburbia' dokumentira suburbanu kulturu SAD-a sedamdesetih godina prošlog stoljeća. Filmovi 'Suburbia' Richarda Linklatera iz 1996. i 'American Beauty' (Vrtlog života) iz 1999. Sama Mendesa najbolji su primjeri američke kinematografije inspirirane svakodnevnim životom suburbije. Humoristična serija 'Malcolm in the middle' (Malcolm u sredini) portretira stereotipnu američku obitelj s periferije, te prikazuje stil života koji karakterizira američku suburbiju početkom novog milenija. Kanadski alternativni bend 'Arcade Fire' 2010. godine objavio je album 'The Suburbs' koji se bavi aspektima odrastanja u suburbiji, sugerirajući kako su besmislenost, apatija i beskrajna žurba ukorijenjeni u suburbanu kulturu i mentalitet.

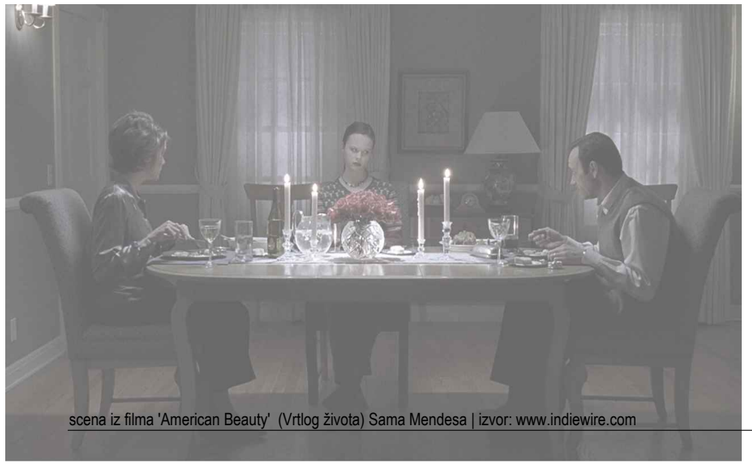

scena iz filma 'American Beauty' (Vrtlog života) Sama Mendesa | izvor: www.indiewire.com

fotografija iz serijala 'Suburbia' Billa Owensa | izvor: www.dazeddigital.com

2. SPLITSKA SUBURBIJA

2.1 PROCES SUBURBANIZACIJE I NJEGOVE POSLJEDICE

Grad Split i njegova okolica je, posebice u posljednjih desetak godina, u razvojnoj fazi koju bitno odlikuju procesi suburbanizacije. Suburbanizacija označava preobrazbu naselja u okolici grada i ima tri međusobno zavisne dimenzije: socioekonomsku, funkcionalnu i morfološku. Procesi suburbanizacije, prema iskustvu većine Europskih gradova, počinju spontano ali mogu biti podržani i kontrolirani planskim mjerama.

Split iz zraka | izvor: www.mojkvart.hr

Split nema jasnu strategiju razvoja - upravljanje prostorom, koje se načelno provodi kroz prostorne planove, često se u javnom diskursu opisuje kao loše i štetno. Posljedica nekontroliranog rasta grada je neplanska i bespravna izgradnja, nerazvijena i nedostatna mreža komunalne infrastrukture koja ne može pratiti kvantitativni rast grada. Rezultat navedenih procesa je grad koji je narastao u prostoru i visini kao i po broju stanovnika, a istodobno mu je opao komunalni i urbani standard, dok se prirodne i kulturne vrijednosti zanemaruju, štoviše takvim razvojem i ugrožavaju. Ekstenzivno širenje grada koji nema odgovarajuću strukturu privrede, povećalo je društvene troškove urbanizacije, naročito troškove putovanja i izgradnje komunalne infrastrukture. Način izgradnje, posebno zona za individualno stanovanje, mahom je neplanski - malim kapacitetom okupiraju se velike površine koje je veoma skupo komunalno opremiti. Sistem niskih cijena komunalnih usluga i stanovanja u velikoj je mjeri umjetno pojeftinio razvojne faktore grada, te na taj način stimulirao ekstenzivno useljavanje stanovništva. Neriješeni problemi pribavljanja, pripremanja i opremanja građevinskog zemljišta predstavljaju jedan od najtežih udara za Split. Uslijed iracionalne i posebno neplanske izgradnje na rubnim dijelovima grada znatno su ograničene i uzurpirane površine za njegovo širenje.

(PPU grada Splita, 2015.)

2.2 PREDNOSTI I NEDOSTACI

Splitska periferija široko je područje u kojem obitava velik udio splitskog stanovništva. Prednosti koji pruža život u tom području su:

- intima obiteljskog doma i dvorišta
- jeftinije zemljište i stanovanje nego u centru
- širi životni prostor
- otvoreniji ambijent i mirnija atmosfera od centra
- manji intenzitet prometa
- više prostora za rekreaciju i igru djece
- blizina velikih trgovačkih centara

Nedostaci života u splitskoj suburbiji su:

- svakodnevna migracija prema centru (prometne gužve)
- manjak komunalne infrastrukture
- slabo umrežen javni prijevoz
- nedostatak javnih i kulturnih sadržaja
- manjak mogućnosti u odnosu na centar
- niža razina društvenih interakcija
- česta suhoparnost ambijenta

Mejaši, Split

2.3 ZAKONI I PROPISI O GRADNJI - NEPLANSKO/BESPRAVNO

Neplanska izgradnja definirana je kao izgradnja s dozvolom, ali mimo plana. Tri su osnovna razloga postojanja neplanske izgradnje na području grada Splita. Prvi je razlog u nepreciznostima i nedorečenostima još uvijek važećeg GUP-a, koji je donesen 1978. godine, a rađen je sedamdesetih u uvjetima nacionaliziranog zemljišta i organizirane izgradnje grada.

Drugi je razlog nedovoljno i neadekvatno uključivanje zainteresiranih skupina i javnosti u procese izrade i donošenja planova. Pri tome je propisana procedura formalna i netransparentna, a informacijska je i komunikacijska razina nezadovoljavajuća. Tako neinformiranost građana potiče pasivnost i obratno, a sve zajedno sprečava rješavanje problema onako kako bi bilo prihvatljivo većini korisnika.

Treći je, vjerojatno najvažniji razlog, taj što zakon o prostornom uređenju potpuno zanemaruje probleme koji nastaju radi ograničenog privatnog vlasništva nad zemljištem. To u područjima gdje je zemljište skupo proizvodi probleme pravednosti i dodatno ometa provođenje planova jer su vlasnici građevinskog zemljišta u radikalno povoljnijoj situaciji od onih na čijim su parcelama planirani neki drugi, a posebno javni i društveni sadržaji. I dalje, u takvim uvjetima, kao i zbog načina osiguravanja zemljišta za javne potrebe zbog zakonskog ograničavanja maksimalne visine komunalnog doprinosa, grad jednostavno ne može osigurati potrebno zemljište za javne površine i sadržaje. U sklopu toga treba spomenuti i problem nadležnosti u donošenju i provođenju planova, fragmentiranih između grada, županije i države, te nedostatak efikasne horizontalne i vertikalne koordinacije.

Očito je da su prva dva razloga pretežno u domeni grada, dok je treći u nadležnosti države, ali zbog utjecaja koje ovo područje ima na najvitalniji gradski interes, grad mora ukazivati na probleme i doprinositi mijenjanju stanja koje zapravo sprečava i sam nastanak kvalitetnih planskih rješenja.

(Leburić, A.;Maroević, M.; Šuljug, Z.; Legalna ilegala, Split, 2005.)

(Leburić, A.;Maroević, M.; Šuljug, Z.; Legalna ilegala, Split, 2005.)

rušenje bespravne gradnje | izvor: www.zadarskilist.hr

Najveći problem u svemu tome je što zakonska regulativa podržava bespravnu i neplansku izgradnju, te legalizira opadanje kvalitete življenja. Uz zakonsku regulativu vezuju se i građevinske inspekcije čija se nemoć i neučinkovitost kritiziraju, a one su dijelom i posljedica nedovoljnih ovlasti koje te inspekcije imaju. Velik je broj objekata bez građevinskih dozvola ili onih građenih tako što se vlasnici nisu pridržavali izdanih dozvola. Tu kao poseban tip valja izdvojiti divlju gradnju koja također može biti stambena, ali joj je primarna karakteristika nekontroliranost. Vezana je općenito uz područja bespravne gradnje, smatra se ekscesom u prostoru, te ima snažnu potrebu za zakonskom regulativom s obzirom da sve više buja i da podrazumijeva izrazito 'zgusnutu' gradnju. Jedan od glavnih uzroka divlje gradnje jest činjenica da je podržavaju lokalna politika i tajkunstvo, koji su dio istog mentaliteta, imaju iste ciljeve i uopće im nije u interesu zaustaviti ovakav tip gradnje. Mnogo se govori o tome kako bi je trebalo zaustaviti, kako ona devastira prostor i narušava izgled grada, a vrlo malo se poduzima u smjeru njenog rješavanja, pogotovo na razini gradske vlasti koja se teško, gotovo nikako ne odlučuje uhvatiti u koštac s njom.

(Leburić, A.;Maroević, M.; Šuljug, Z.; Legalna ilegala, Split, 2005.)

primjer bespravne gradnje | izvor: www.geo-ivicevic.hr

2.4 DRUŠTVENE KARAKTERISTIKE

Sve do razdoblja nakon Drugoga svjetskog rata Split je imao sporo povećanje broja stanovnika. U razdoblju nakon Drugoga svjetskog rata u Hrvatskoj se odvija intenzivna migracija stanovništva, te su gradovi s ubrzanom industrijalizacijom postali izrazito migracijska područja u kojima se naglo povećava broj doseljenih osoba, prvenstveno kao rezultat preseljenja iz sela u grad. U cijelom poslijeratnom razdoblju udio doseljenika u Splitu kretao se između 50 i 60%. Istraživanja provedena u pojedinim gradskim četvrtima pokazala su da je najveća koncentracija doseljenika u četvrtima individualne izgradnje koja su djelomično bespravno izgrađena - Visoka, Brda, Mejaši, Neslanovac, Sirobuja, Šine.

Mejaši, Split

Kada razmatramo autohtono stanovništvo u tzv. doseljeničkim četvrtima, uglavnom je riječ o mlađim generacijama, što pokazuje da postoji izrazita prostorna koncentracija doseljenog stanovništva u pojedinim dijelovima grada. Veliki broj doseljenika u razmjerno kratkom razdoblju nije omogućio integraciju autohtonog i alohtonog stanovništva. Osim toga unutar grada dolazi do grupiranja doseljenika iz istoga kraja po pojedinim kvartovima tako da možemo govoriti o svojevrsnoj prostornoj segregaciji. Dvije trećine ispitanika u odabranim doseljeničkim četvrtima ima rodbinu u istoj četvrti u kojoj živi. Takvo grupiranje doseljenika po pojedinim četvrtima potencira svojevrsno izdvajanje naselja iz cjeline gradskog načina života i izaziva pojavu ruralizacije grada. Naime, doseljenici iz seoskih naselja pokušavaju zadržati stari način života, ne prihvaćajući gradska pravila ponašanja. Grad ne uspijeva asimilirati svoje nove građane, već oni mijenjaju način života grada. Kod Splita dolazi do izražaja lančana migracija, doseljenici, zadovoljni svojim životom i mogućnostima koje im grad pruža, služe kao izvor informacija rodbini i prijateljima u zavičaju, te ih na taj način 'dovlače' ih u grad. (Klempić Bogadi, S.; www.geografija.hr; 7.5.2004.)

Zbog nedostatka javnih i kulturnih sadržaja manji je intenzitet društvenih interakcija, a stanovništvo je primorano često putovati prema centru. Prema centru najčešće komuniciraju zaposleni i srednjoškolci, dok djeca, a posebice umirovljenici vrlo rijetko napuštaju područja svojih domova. Razvoj društvenih mreža posljednjih godina dislocirao je društvenu aktivnost iz fizičkog prostora, što je također ostavilo posljedice i na suburbana područja, gdje često svjedočimo alijenaciji mladih.

novoizgrađeni trgovački centar 'Mall of Split' | izvor: www.dalmatinskiportal.hr

3. PRIGRADSKO NASELJE MEJAŠI

3.1 UVOD

Mejaši su prigradsko naselje u istočnom dijelu Splita, smješteno istočno od gradskih kotara Pujanki i Visoke, te sjeverno od gradskog kotara Sirobuje, a broje oko 5300 stanovnika. Riječ je o relativno mladom naselju u kojem prevladava individualna stambena izgradnja, a u posljednje vrijeme grade se i stambene zgrade. Kroz područje Mejaša prolazi jedna od najdužih ulica u gradu - Vukovarska ulica, koja omogućuje brz dolazak do središta grada. Iako su donedavno Mejaši bili sinonim za komunalnu neopremljenost i zapuštenost, danas su prepoznati kao perspektivno područje zanimljivo brojnim investitorima. Na području Mejaša nalazi se i gradsko groblje Lovrinac. Na istočnom rubu naselja nalazi se veliki trgovački centar City Center One koji zapošljava dosta ljudi s Mejaša, a nedavno je otvoren i drugi najveći trgovački centar u Hrvatskoj - Mall of Split, koji je znatno promijenio sliku Mejaša.

Mejaši, Split

3.2 KVALITETA ŽIVOTA - ISTRAŽIVANJE

Predmet istraživanja rada su stavovi, mišljenja i percepcije ispitanika o kvaliteti življenja s aspekta stanovanja, kulturne ponude i ekologije. Temeljni cilj je istražiti kvalitetu življenja građana/ki kotara Mejaši. Mišljenja, stavovi i percepcije promatrani su u okviru nezavisnih varijabli dobi i spola.

U istraživanju je korišten kvantitativni metodološki pristup, a empirijski podaci prikupljani su metodom ankete, primjenom standardiziranog anketnog upitnika zatvorenog tipa. Anketa je metoda za dobivanje informacija o mišljenjima i stavovima ljudi, koja se najčešće koristi u javnom životu, ali koja u osnovi ima naučnu intenciju da se dobiju saznanja o stavovima šire populacije (Filipović, M.; *Metodologija znanosti i znanstvenog rada; Sara*jevo, 2004.).

Također je u istraživanju je korišten prigodni istraživački uzorak. Prigodni istraživački uzorak, kao što mu ime sugerira, uključuje odabir ispitanika koji su lako dostupni istraživaču i svaki član populacije ima nepoznatu i nejednaku vjerojatnost da bude odabran. Navedena vrsta uzorka ima za cilj postići stupanj reprezentativnosti bez slučajnih postupaka te se često koristi kada istraživač mora iskoristiti raspoložive ispitanike (Lewis-Back, M. S.; Bryman, A.; Futing Liao, T.; Encyclopedia of Social Science Research Methods; London, 2004.).

U uzorku je bilo 51 kućanstvo s područja kvarta Mejaši. Unutar tog broja kućanstava s prosječna četiri ukućana, vrijednosno je obuhvaćeno 200 ispitanika. Anketirani ispitanici su u dobnom rasponu od 19 do više od 70 godina starosti i to:

Dob anketiranih ispitanika:

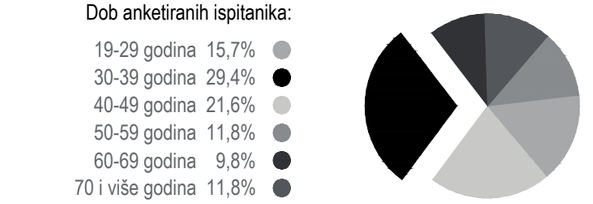

Socioekonomska obilježja ispitanika:

Broj generacija koje žive u Splitu:

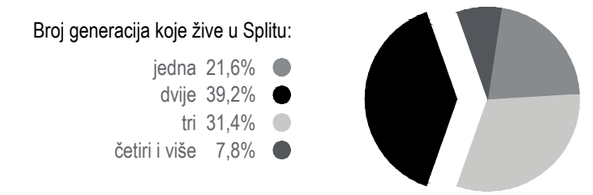

Stupanj obrazovanja:

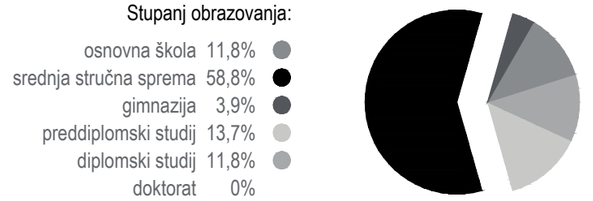

Mjesečni prihodi kućanstava (kn/mj.):

do 3 000 12%
3 000 - 5 000 25%
5 000 - 10 000 53%
više od 10 000 10%

Infrastrukturna opremljenost kućanstava:

priključak na strujnu mrežu
da 100%
ne 0%

priključak na vodovodnu mrežu
da 98%
ne 2%

priključak na javnu kanalizaciju
da 86,3%
ne 13,7%

priključak na septičku jamu ili kemijski WC
da 35,3%
ne 64,7%

priključak za telefon
da 90,2%
ne 9,8%

Opremljenost naselja:

Aktivnost kotara:
izrazito zadovoljan 12,7%
zadovoljan 19,6%
niti zadovoljan niti nezadovoljan 27,5%
nezadovoljan 20,6%
izrazito nezadovoljan 19,6%

Blizina crkve:
izrazito zadovoljan 45,1%
zadovoljan 29,4%
niti zadovoljan niti nezadovoljan 21,6%
nezadovoljan 3,9%
izrazito nezadovoljan 0%

Blizina srednje škole:
izrazito zadovoljan 7,8%
zadovoljan 15,7%
niti zadovoljan niti nezadovoljan 39,2%
nezadovoljan 17,6%
izrazito nezadovoljan 19,6%

Blizina osnovne škole:
izrazito zadovoljan 39,2%
zadovoljan 33,3%
niti zadovoljan niti nezadovoljan 17,6%
nezadovoljan 9,8%
izrazito nezadovoljan 0%

Blizina vrtića:
izrazito zadovoljan 45,1%
zadovoljan 25,5%
niti zadovoljan niti nezadovoljan 21,6%
nezadovoljan 5,9%
izrazito nezadovoljan 2%

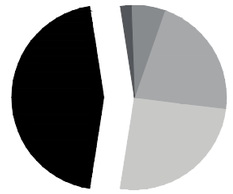

Blizina ljekarne:
izrazito zadovoljan 22,5%
zadovoljan 37,3%
niti zadovoljan niti nezadovoljan 11,8%
nezadovoljan 20,7%
izrazito nezadovoljan 7,8%

Blizina ambulante:
izrazito zadovoljan 15,5%
zadovoljan 28,3%
niti zadovoljan niti nezadovoljan 20,7%
nezadovoljan 29,6%
izrazito nezadovoljan 5,9%

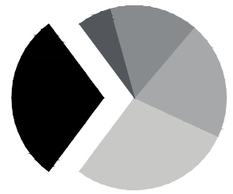

Blizina trgovine:
izrazito zadovoljan 17,5%
zadovoljan 33,1%
niti zadovoljan niti nezadovoljan 13,7%
nezadovoljan 19,8%
izrazito nezadovoljan 15,9%

Lokacija stanovanja:
izrazito zadovoljan 19,4%
zadovoljan 25,3%
niti zadovoljan niti nezadovoljan 35,5%
nezadovoljan 17,8%
izrazito nezadovoljan 2,8%

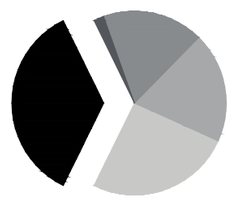

Migracije prema centru grada:

Učestalost posjete centra grada:

svaki dan 17,8%
par puta tjedno 27,4%
par puta mjesečno 30,4%
par puta godišnje 23,3%

Razlozi odlaska u centar grada:

posao i administracija 21,6%
kupovina 29,4%
rekreacija 15,7%
zdravstveni razlozi 25,5%
kultura 7,8%

Kulturološki aspekti:

Učestalost posjete kulturnih sadržaja u gradu:

Kino:

često 2%
ponekad 45,1%
nikad 52,9%

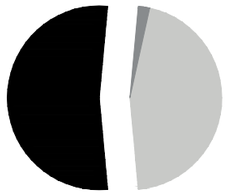

Koncert zabavne glazbe:

često 2%
ponekad 33,3%
nikad 62,7%

Muzej:

često 0%
ponekad 25,5%
nikad 74,5%

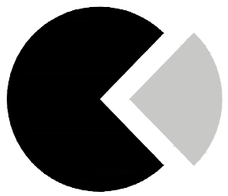

Galerija:

često 0%
ponekad 17,6%
nikad 82,4%

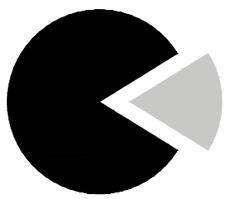

Koncert klasične glazbe:

često 0%
ponekad 9,8%
nikad 90,2%

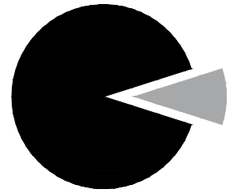

Kazalište:

često 2%
ponekad 41,2%
nikad 56,8%

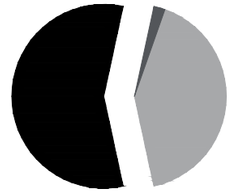

Splitsko ljeto:

često 5,9%
ponekad 21,6%
nikad 72,5%

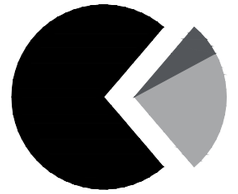

Mejaši, Split

Ponuda kulturnih sadržaja u kotaru:

- koncert na otvorenom 10,9%
- kazalište 3,9%
- kino 23,7%
- izložba 3,9%
- ulična zabava 57,6%

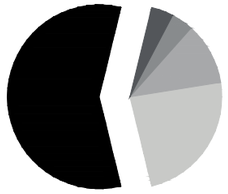

Zadovoljstvo ponudom kulturnih sadržaja u kotaru:

- izrazito zadovoljan 3,9%
- zadovoljan 11,8%
- niti zadovoljan niti nezadovoljan 17,6%
- nezadovoljan 33,3%
- izrazito nezadovoljan 33,3%

Zadovoljstvo ponudom kulturnih sadržaja u gradu:

- izrazito zadovoljan 2%
- zadovoljan 33,3%
- niti zadovoljan niti nezadovoljan 45,1%
- nezadovoljan 11,8%
- izrazito nezadovoljan 7,8%

Mejaši, Split

Ekološki aspekti:

Na kvalitetu zraka u kotaru negativno utječu:

- prašina 7,8%
- odlagalište smeća Karepovac 47,1%
- motorna vozila 21,6%
- sve od navedenog 19,6%
- ništa od navedenog 3,9%

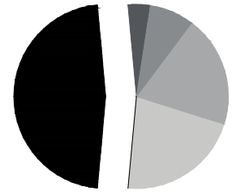

Zelene površine grada Splita:

Zelene površine imaju važnu ulogu u kvaliteti života grada:

- da 86,3%
- ne 7,8%
- ne mogu procijeniti 5,9%

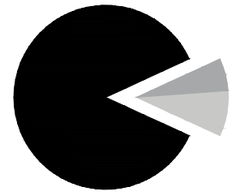

Grad Split ima dovoljno zelenih površina:

- da 29,4%
- ne 62,7%
- ne mogu procijeniti 7,8%

(Izvor istraživanja: Ninčević, A.; Završni rad (Filozofski fakultet, Odsjek za sociologiju) - Život u Splitu: stambeni, ekološki i kulturni aspekti, Split, 2015.)

Mejaši, Split

3. ZAKLJUČAK

3.1 MODERNE STRATEGIJE

Suburbija je prostor koji nudi mnogo mogućnosti i inspirativnih trenutaka. Još od samih početaka to je prostor koji je služio za bijeg od ubrzanog života grada, a razvojem javnog transporta postao je svojevrsna 'spavaonica grada'. Za razliku od centra grada, ritam života u suburbiji je usporen, a često dominiraju homogene karakteristike kako arhitekture, tako i društva. No, u novije vrijeme suburbija zbog svog položaja u prostoru i načinu funkcioniranja grada sve češće zauzima mjestu u fokusu stratega za razvoj grada. Cilj modernih strategija je postići neovisnost suburbanih područja o već zasićenom centru grada - i to injektiranjem kulturnih i javnih sadržaja.

Monocentrični gradovi pretrpjeli su znatne poslijedice u naglom procesu suburbanizacije, stoga takve strategije za cilj imaju uspostavljanje ravnoteže u tkivu grada. Dok se ravnoteža ne uspostavi, i dalje će se događati nekontrolirani rast gradova koji rezultira u nepreglednim područjima vrlo često neplanske i bespravne granje, koja se poput koncentričnog vala širi uokolo urbanog područja grada. Stoga je potrebno na vrijeme provesti pažljivu akupunkturu suburbanog područja koja bi rezultirala globalnim ozdravljenjem grada, a u budućnosti bi se planerski pristupi djelovanju u prostoru, kako bi rekao Cedric Price, trebali poput medicine orijentirati ka prevencijskim umjesto kurativnim metodama.

Urban Think Tank - Vertical Gym (vertikalna dvorana), Caracas, Venezuela | izvor: www.designboom.com

3.2 SPLITSKA SUBURBIJA

MOGUĆNOSTI I CILJEVI PROJEKTA (DRUŠTVENOG CENTRA)

Splitska suburbija nastala je neartikuliranim širenjem grada prilikom priljeva ruralnog stanovništva iz okolnih područja, a karakterizira je neplanska i često bespravna gradnja popraćena slabo razvijenom komunalnom infrastrukturom. Područje gradskog kotara Mejaši u tom kontekstu jedno je od najbitnijih prigradskih naselja koje bez obzira na postojeće probleme pruža mnogobrojne mogućnosti u vidu razvoja gradskog teritorija.

S obzirom da se radi o području manje gustoće stanovanja, te nižeg intenziteta društvenih interakcija, potrebno je provesti urbanu artikulaciju prostora. To se prije svega odnosi na sadržaje koji će doseljeničkom stanovništvu, koje je uvelike zadržalo karakteristike ruralnog života na okupiranim rubnim područjima grada, pružiti direktan doticaj s urbanom kulturom grada. Cilj je ojačati integritet raspršenog, suburbanog naselja, povisiti kvalitetu i standard života, te omogućiti društvene interakcije koje bi doprinijele jačanju identiteta i osjećaj pripadnosti novopridošlog stanovništva.

Planirani društveni centar na području Dragovoda unutar gradskog kotara Mejaši pružio bi lokalnom stanovništvu spektar sadržaja koji bi umanjili potrebu za migracijama prema centru grada, te im omogućio svakodnevno susretanje, druženje i suradnju. Obrazovni, rekreacijski, komercijalni i zdravstveni sadržaji zadovoljili bi potrebe stanovnika naselja, također ostvarujući u 'kvartovskom dvorištu' mjesto prijeko potrebno za napredak i urbanizaciju.

Mejaši, Split | izvor: www.google.com/maps/streetview

IZVORI:

LITERATURA:

Leburić, A.; Maroević, M.; Šuljug, Z. (2005) LEGALNA ILEGALA: sociološko istraživanje neplanske izgradnje u Splitu; Naklada Bošković, Split

Ninčević, A.; (2015) Završni rad (Filozofski fakultet, Odsjek za sociologiju): ŽIVOT U SPLITU: stambeni, ekološki i kulturni aspekti; Obranjeno u Splitu

(2015) Prostorni plan uređenja grada Splita: tekstualni dio; Gradsko vijeće, Split

INTERNETSKI IZVORI:

http://www.jstor.org/stable
(pristupljeno 7.4.2016.)

http://www.kulturpunkt.hr/content/od-centra-do-periferije

(pristupljeno 7.4.2016.)

http://bestcalgaryhomes.com/suburban-vs-urban-living-pros-and-cons
(pristupljeno 11.4.2016.)

http://www.geografija.hr/hrvatska/split-grad-doseljenika
(pristupljeno 11.4.2016.)

www.hindawi.com/journals
(pristupljeno 11.4.2016.)

Help
View All

ULICA DOMOVINSKOG RATA

VUKOVARSKA ULICA

ULICA ZBORA NAR. GARDE

POLJIČKA ULICA

GEOGRAFSKI POLOŽAJ

NASELJE JE SMJEŠTENO U PODRUČJU ISTOČNOG ULAZA U GRAD, ISTOČNO OD GRADSKE OBILAZNICE ULICE ZBORA NARODNE GARDE I SJEVERNO OD ULICE KRALJA STJEPANA DRŽISLAVA. S ISTOČNE STRANE NASELJE GRANIČI S GRADSKIM GROBLJEM LOVRINAC, A NA SJEVERU TEŽAČKI PUT ODVAJA DRAGOVODE OD MEJAŠA.

PROMETNA POVEZANOST

LOKACIJA JE LOŠE POVEZANA S OSTATKOM GRADA, TE SE KOMUNIKACIJA KROZ NASELJE SVODI NA VIJUGAVE I VRLO USKE PROMETNICE. GLAVNI KOLNI PRILAZ PARCELI NALAZI SE S JUŽNE STRANE, TE POMOĆNI S ISTOČNE STRANE. U BLIZINI LOKACIJE NA VUKOVARSKOJ ULICI NALAZE SE AUTOBUSNE STANICE GRADSKIH LINIJA BR. 18, 6 I 11, PA OSIM OSOBNIM AUTOMOBILOM LOKACIJI SE MOŽE PRISTUPITI I AUTOBUSNIM LINIJAMA SA SJEVERNE STRANE LOKACIJE.

KARAKTERISTIKE LOKACIJE

OVO PODRUČJE JE TIPIČNO SUBURBANO NASELJE ISTOČNE SPLITSKE PERIFERIJE, S OBITELJSKIM STAMBENIM, UGLAVNOM BESPRAVNIM ZGRADAMA RASUTIMA PO TERENU BEZ IKAKVOG SUVISLOG PLANA, TE SUBSTANDARDNOM PROMETNOM MREŽOM KOJA SE SVODI NA DVIJE VIJUGAVE ULICE - LOVRINAČKI PUT I PUT DRAGOVODA, KOJE KRIVUDAJU NASELJEM U SVIM SMJEROVIMA. IZMEĐU STAMBENIH KUĆA PROSJEČNE VISINE P+3 U SREDIŠTU OVOG MALOG NASELJA PREOSTALO JE JEDNO NEIZGRAĐENOZEMLJIŠTE POVRŠINE CCA 4000 M². ZEMLJIŠTE JE SASTAVLJENO OD DVIJE K.Č.Z. $^{3517}/_{1}$ I 3502. URBANISTIČKIM PLANOM UREĐENJA IZ 2006. GODINE ZEMLJIŠTE JE PREDVIĐENO ZA JAVNE I DRUŠTVENE NAMJENE (NAMJENA D) I TO JE JEDINA TAKVA LOKACIJA U NASELJU.

POVIJEST ZNAČAJKI ZA LOKACIJU

NA ODABRANOJ LOKACIJI VEĆ JE RASPISAN ARHITEKTONSKI NATJEČAJ 2009. GODINE SLIČNE NAMJENE - UMIROVLJENIČKI DOM. TO JE BIO ČETVRTI NATJEČAJ ISTE TEMATIKE U SPLITU U TO VRIJEME. PRVU NAGRADU OSVOJILI SU ARHITEKTI MURTIĆ, TESKERA I ŠUTO IZ ARHITEKTONSKOG UREDA "AAG DIZAJN CENTRA" IZ ZAGREBA. PREDLOŽEN JE VRLO RACIONALAN I JEDNOSTAVNO ORGANIZIRAN OBJEKT U OBLIKU PRAVOKUTNOG BLOKA SA UNUTARNJIM DVORIŠTEM.

SADRŽAJI NA LOKACIJI

LOKACIJOM UGLAVNOM DOMINIRAJU OBITELJSKE KUĆE PROSJEČNE VISINE P+3 S PRIVATNIM VRTOVIMA. UZ OBITELJSKE KUĆE PRISUTAN JE I VELIKI BROJ NEUREĐENIH PARCELA, ZELENIH I JAVNIH POVRŠINA. OD OSTALIH SADRŽAJA PRIMJEĆUJE SE ZNATAN NEDOSTATAK KULTURNIH I ZABAVNIH SADRŽAJA ŠTO IZAZIVA VELIKI BROJ DNEVNIH MIGRACIJA PREMA CENTRU GRADA KOJE ZA POSLJEDICU IMAJU VELIKU PROMETNU ZAGUŠENOST. OD POSTOJEĆIH SADRŽAJA NAILAZIMO NA LJEKARNU, AUTOKUĆU, SHOPPING CENTAR "CITY ONE", MJESNU CRKVU TE RAZLIČITE CAFFE BAROVE NA RAZNIM MJESTIMA U BLIZINI LOKACIJE. EVIDENTAN JE I NEDOSTATAK SPORTSKIH SADRŽAJA, ŠKOLE, ADEKVATNIH PROSTORA ZA ZAPOSLENIKE GRADSKOG KOTRA, AMBULANTE,...

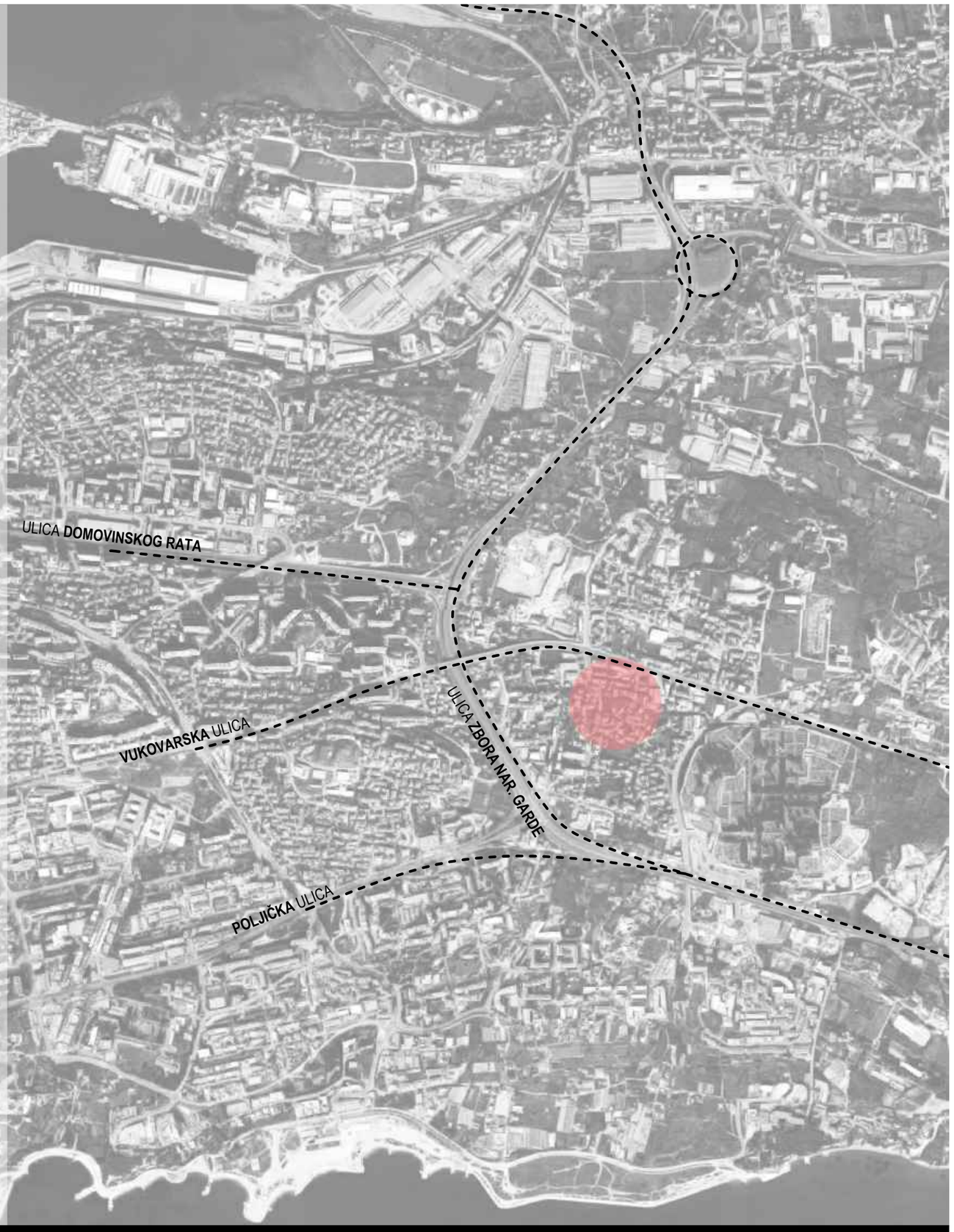

Help
View All

NADOVEZIVANJE NA RAHLU STRUKTURU KONTEKSTA

OMOGUĆUJE FLUIDNO KRETANJE KROZ PARCELU

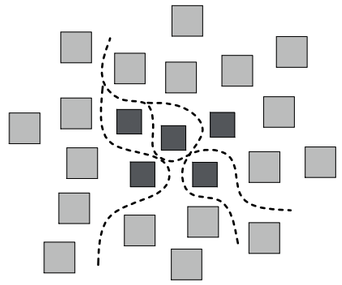

ELEMENT ZAJEDNIČKOG KROVA UNIFICIRA

RAHLU STRUKTURU TE INTEGRIRA SADRŽAJE

CENTRA U JEDINSTVEN VOLUMEN

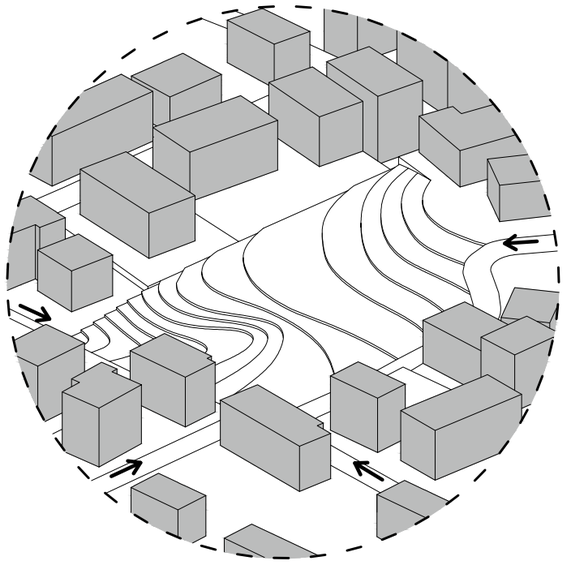

POSTOJEĆA RAHLA STRUKTURA KONTEKSTA

I KOMUNIKACIJSKI SMJEROVI KOJI TANGIRAJU PARCELU

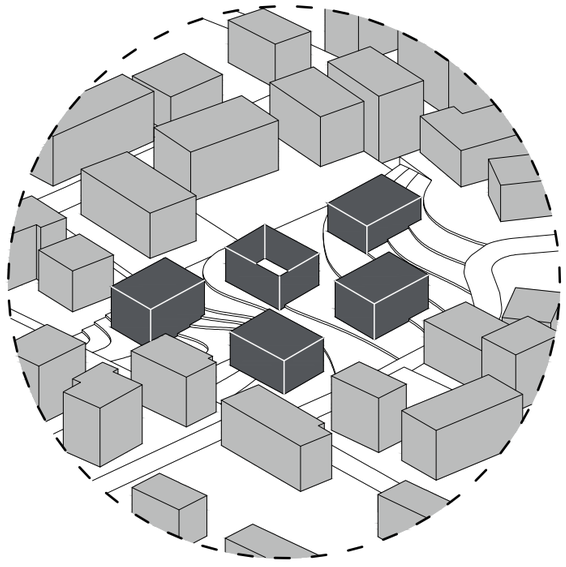

SADRŽAJI SE UMEĆU U PROSTOR TAKO DA

UPOTPUNJUJU RAHLU STRUKTURU KONTEKSTA

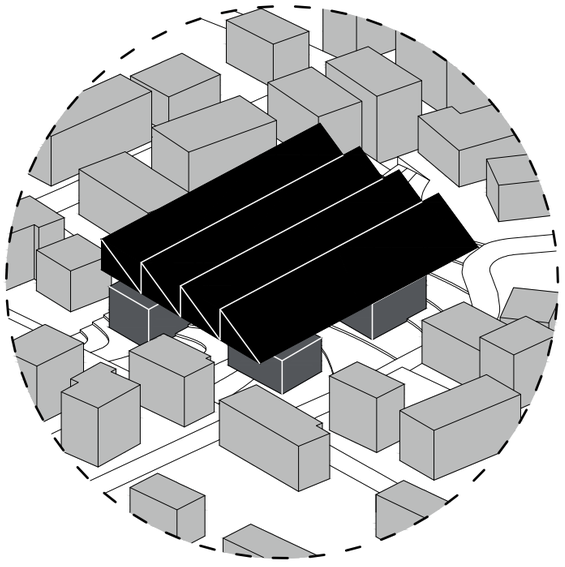

SHED KROV SLUŽI KAO SKLONIŠTE, A UJEDNO

I PRUŽA UGODNO DIFUZNO OSVJETLJENJE

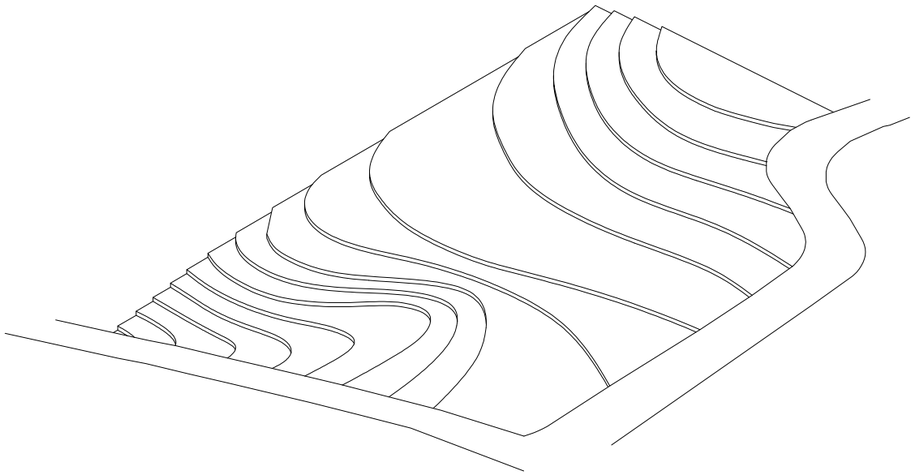

ZATEČENO STANJE TERENA - PAD OD 7M

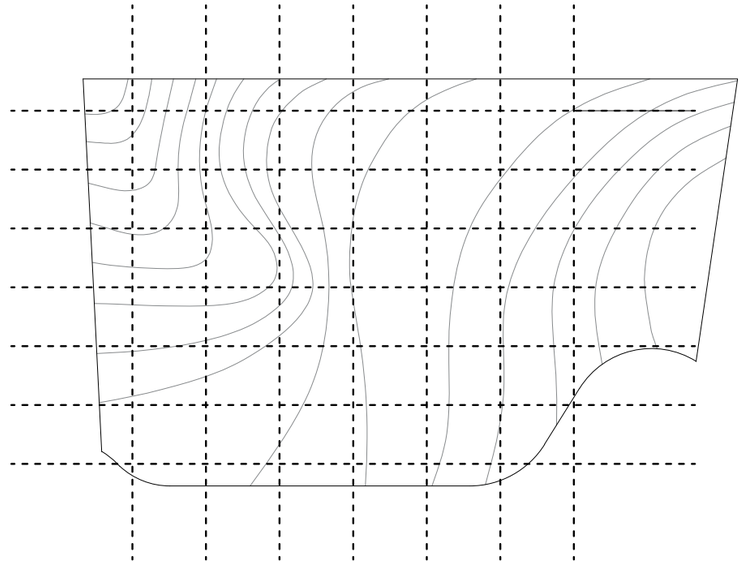

POSTAVLJANJE KONSTRUKTIVNOG RASTERA ZA SHED KROV

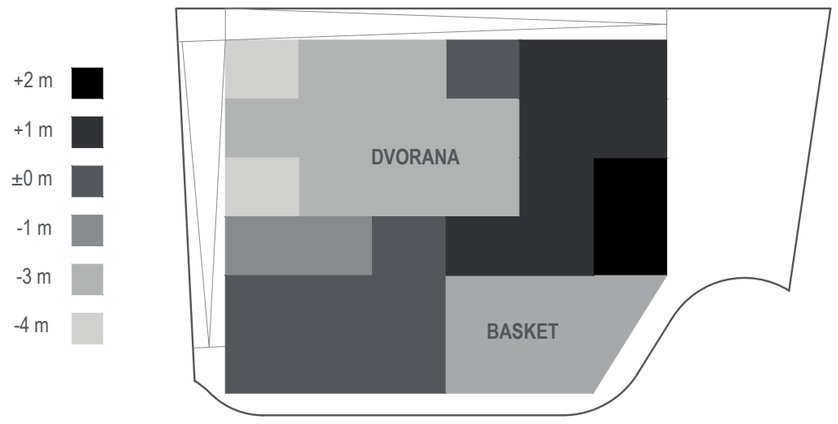

KASKADNO MODELIRANJE TERENA PREMA MODULIMA KONSTRUKTIVNOG RASTERA SHEDA

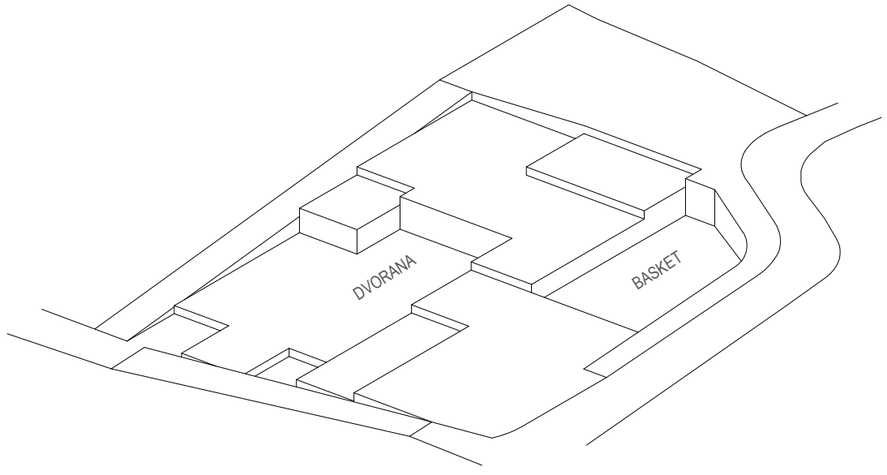

KONAČNI IZGLED TERENA (ELEMENTI DVORANE I BASKET IGRALIŠTA UKOPANI SU U TEREN)

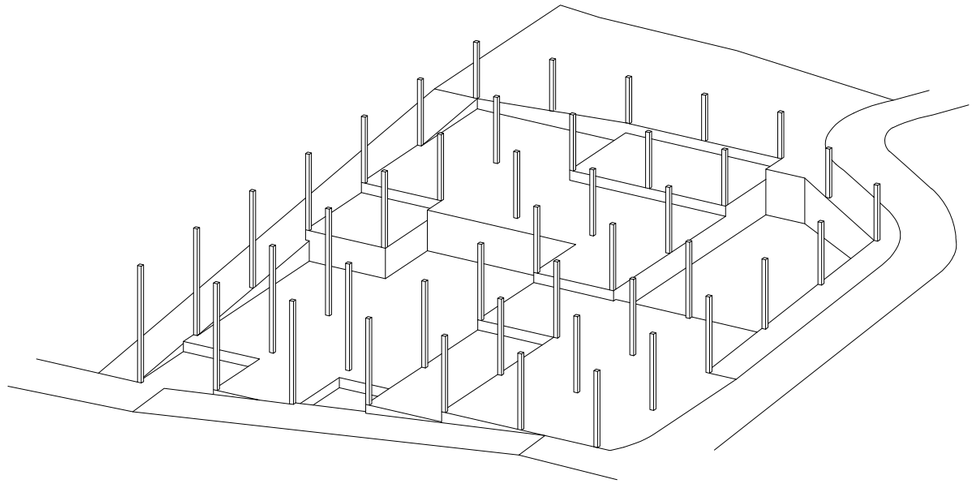

POSTAVLJANJE ČELIČNIH STUPOVA DIMENZIJE 40x40cm

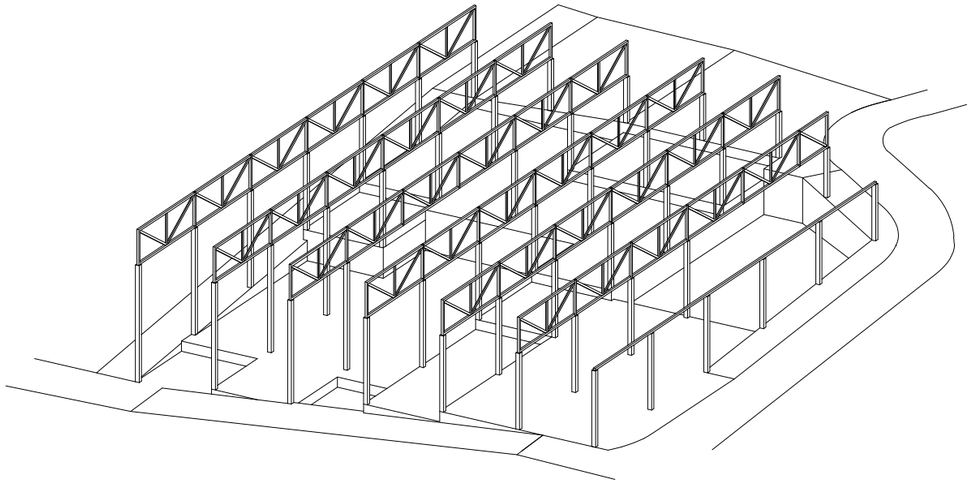

NA STUPOVE SE POSTAVLJA REŠETKASTI ČELIČNI NOSAČ VISINE 3,5m

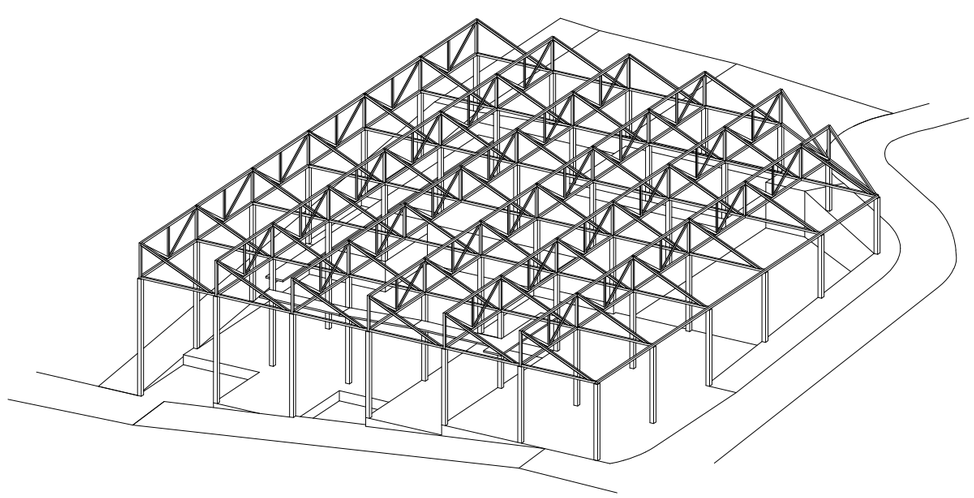

POVEZIVANJE NOSAČA HORIZONTALNIM SPREGOVIMA I KOSNICIMA

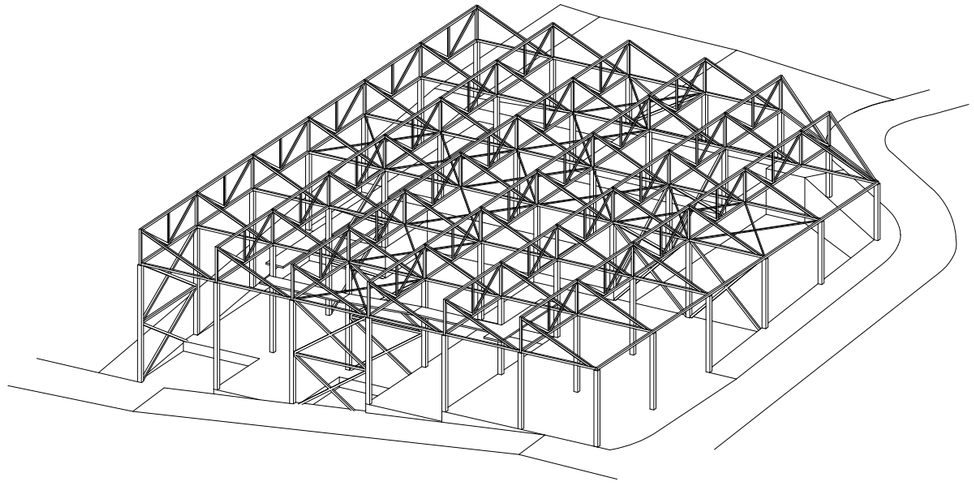

DODAVANJE VERTIKALNIH SPREGOVA

Help
View All

0 | | | 20 | | | 50 mjerilo | 1:750

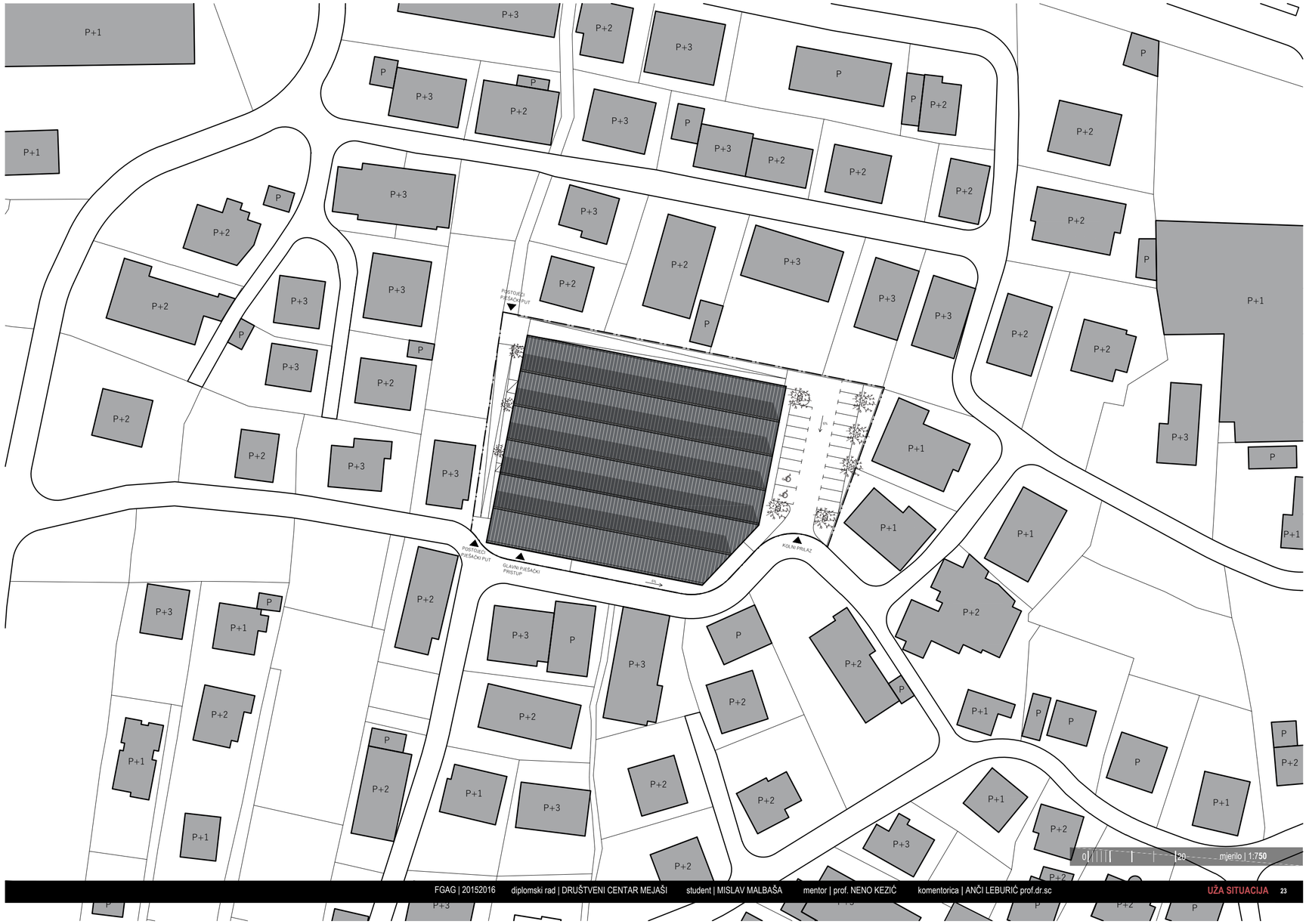
P+1
P+3
P+2
P
PJEŠAČKI PRISTUP
GLAVNI PJEŠAČKI PRISTUP
KOLNI PRILAZ
0
20
mjerilo | 1:750

P+1
P+3
P+2
P
POSTOJEĆI PJEŠAČKI PUT
GLAVNI PJEŠAČKI PRISTUP
6%
0
20
mjerilo | 1:750

P+2
P+3
P
P+2
POSTOJEĆI
PJEŠAČKI PUT
1
2
3
4
5
6
7
-4.00
-3.00
-2.80
9
6
1
7
2
8
5
3
4
1 dvorana
2 gospodarsko skladište
3 sanitarije
4 domar
5 čistačica
6 gospodarsko dvorište
(dopremanje rekvizita)
7 prilazno dvorište
8 prostor za projekcije na otvorenom
9 prostor za druženje uz šetnicu
0
5
mjerilo | 1:200

P+2
P+2
P
P+3
P
P+2
P+3
P+3
P+2
POSTOJEĆI PJEŠAČKI PUT
2
6
7
1
5
4
3
-4.00
-3.00
± 0.00
+0.34
+0.20
+0.80
-1.00
-1.50
10
9
18
11
13
12
7
8
3
2
1
14
15
17
4
5
6
16
POSTOJEĆI PJEŠAČKI PUT (VATROGASNI PRILAZ)
GLAVNI PJEŠAČKI PRISTUP
6%

1 recepcija i info-pult centra
2 sanitarije
3 soba za sastanke
4 mala dvorana (galerija)
5 spremište
6 sanitarije
7 administracija gradskog kotara - uredi
8 čajna kuhinja
9 klub studenata
10 spremište i sanitarije
11 klub umirovljenika
12 spremište
13 sanitarije
14 dizalo
15 prilazno dvorište
16 basket igralište
17 galerija na otvorenom
18 terasa

0 5 mjerilo | 1:200

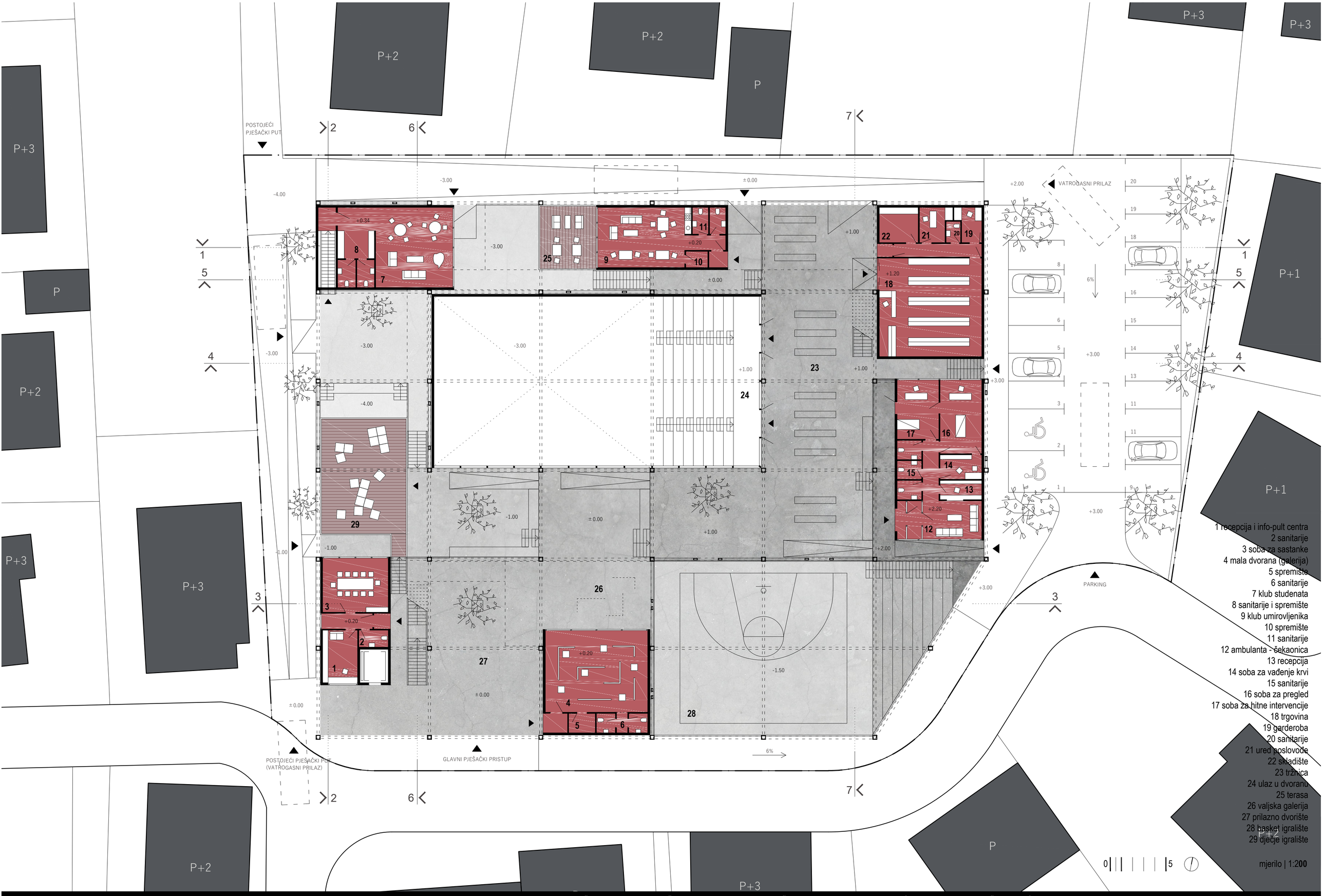

1 recepcija i info-pult centra
2 sanitarije
3 soba za sastanke
4 mala dvorana (galerija)
5 spremište
6 sanitarije
7 klub studenata
8 sanitarije i spremište
9 klub umirovljenika
10 spremište
11 sanitarije
12 ambulanta - čekaonica
13 recepcija
14 soba za vađenje krvi
15 sanitarije
16 soba za pregled
17 soba za hitne intervencije
18 trgovina
19 garderoba
20 sanitarije
21 ured poslovođe
22 skladište
23 tržnica
24 ulaz u dvoranu
25 terasa
26 valjska galerija
27 prilazno dvorište
28 basket igralište
29 dječje igralište

mjerilo | 1:200

FGAG | 20152016 diplomski rad | DRUŠTVENI CENTAR MEJAŠI student | MISLAV MALBAŠA mentor | prof. NENO KEZIĆ komentorica | ANČI LEBURIĆ prof.dr.sc

TLOCRT NA KOTI +4.50

1 radionice za djecu
s posebnim potrebama
2 caffe bar
3 hacklab
4 radionica
5 radionica
6 coworking
7 knjižnica
8 street workout
9 čitanje na otvorenom
10 radionice na otvorenom
11 terasa caffe bara

mjerilo | 1:200

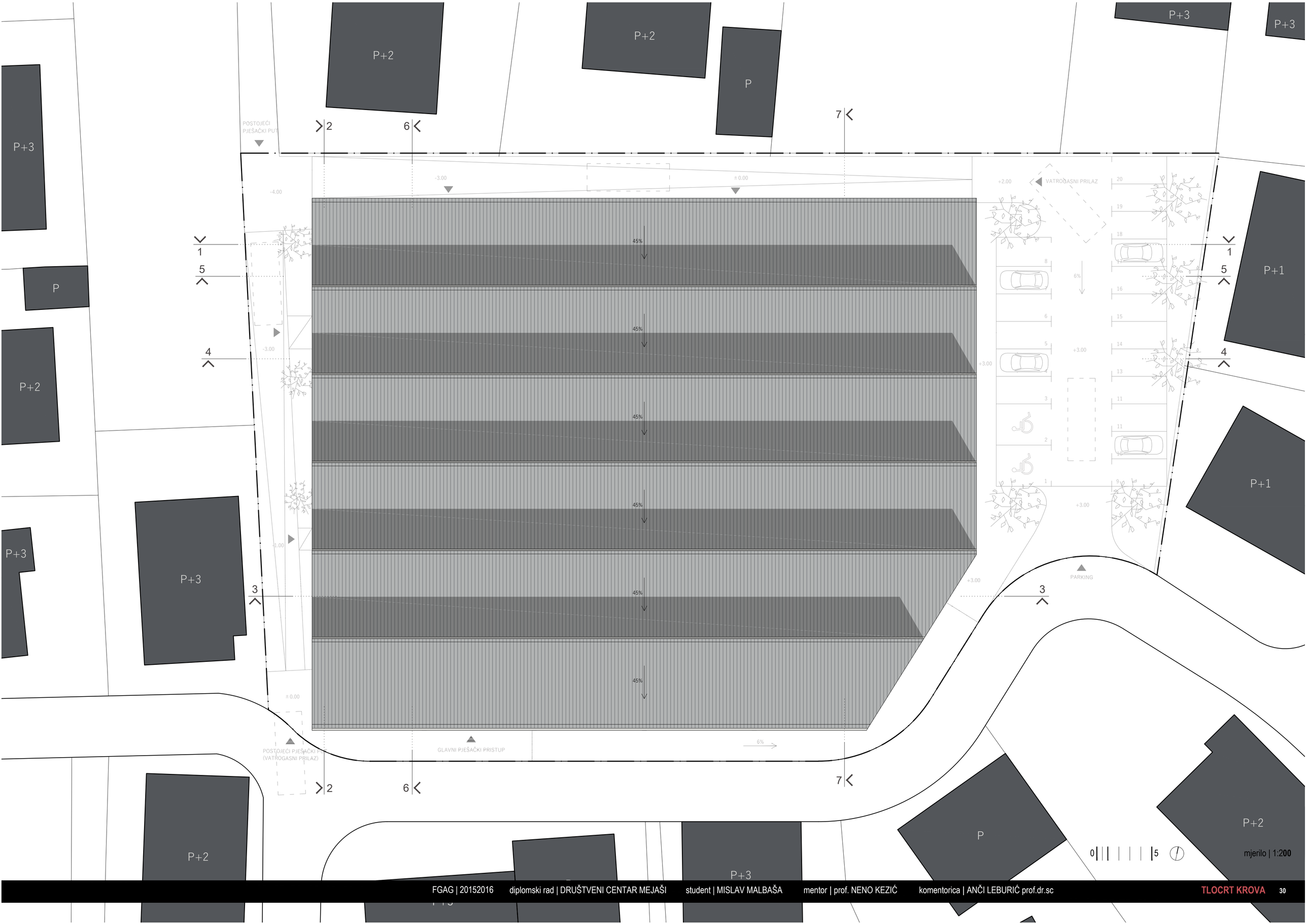
P+2
P+2
P
P+3
P+3
P+3
P
P+2
P+3
P+3
P+1
P+1
P+2
P
P+2
P+3
POSTOJEĆI PJEŠAČKI PUT
VATROGASNI PRILAZ
PARKING
GLAVNI PJEŠAČKI PRISTUP
POSTOJEĆI PJEŠAČKI PUT (VATROGASNI PRILAZ)
45%
6%
-4.00
-3.00
± 0.00
+2.00
+3.00
-1.00
1
2
3
4
5
6
7
0
5
mjerilo | 1:200

0 | | | | | 5 mjerilo | 1:200

0 | | | | | 5 mjerilo | 1:200

0 | | | | | 5 mjerilo | 1:200

0 | | | | | 5 mjerilo | 1:200

0 | | | | | 5 mjerilo | 1:200

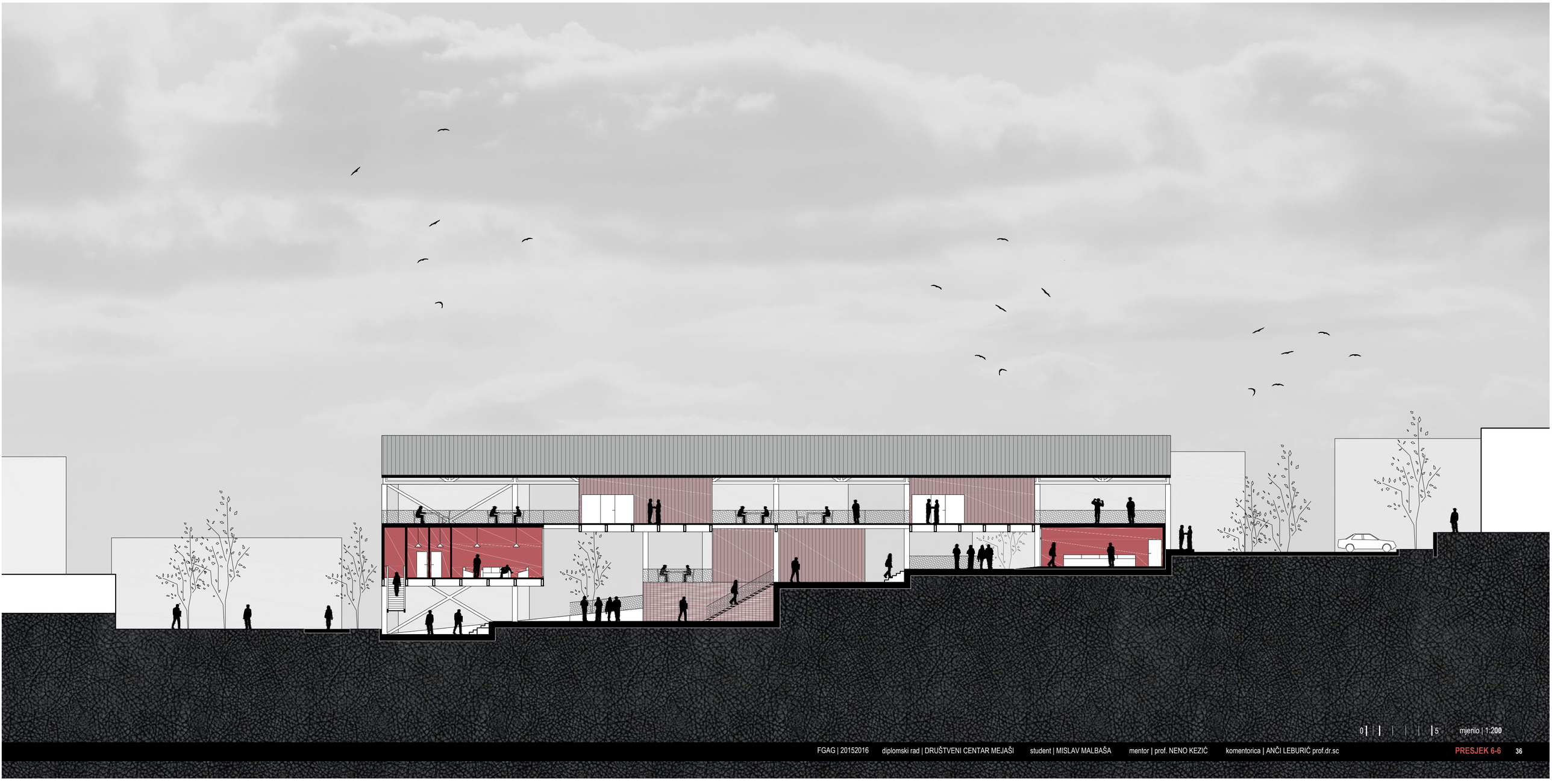
0
5
mjerilo | 1:200

0
5
mjerilo | 1:200

0 | | | | | | 5 mjerilo | 1:200

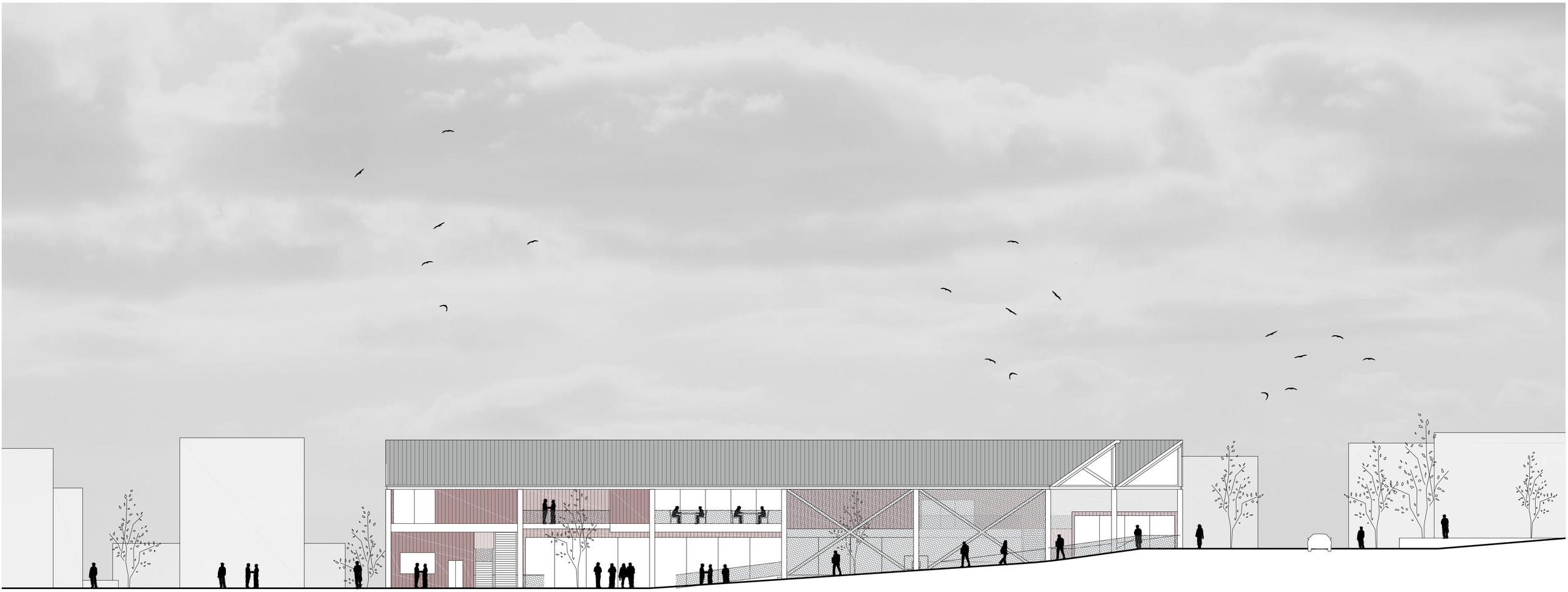

0 | | | | | | 5 mjerilo | 1:200

0 | | | | | | 5 mjerilo | 1:200

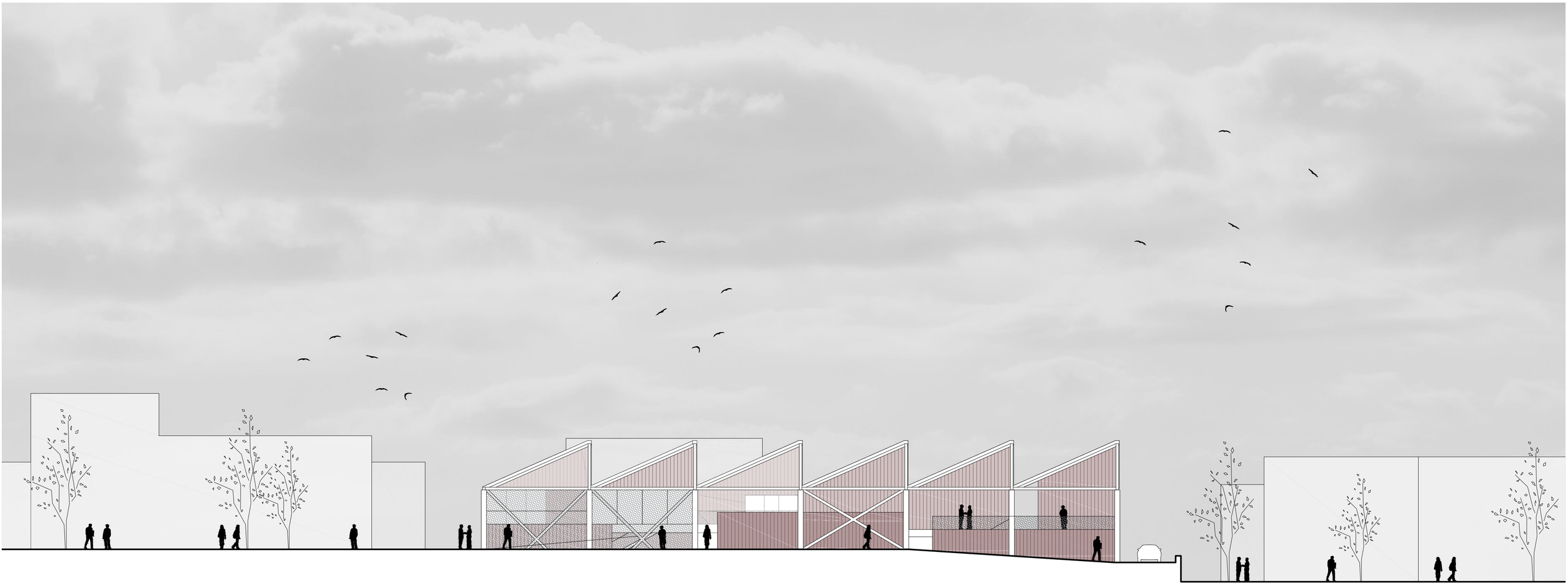
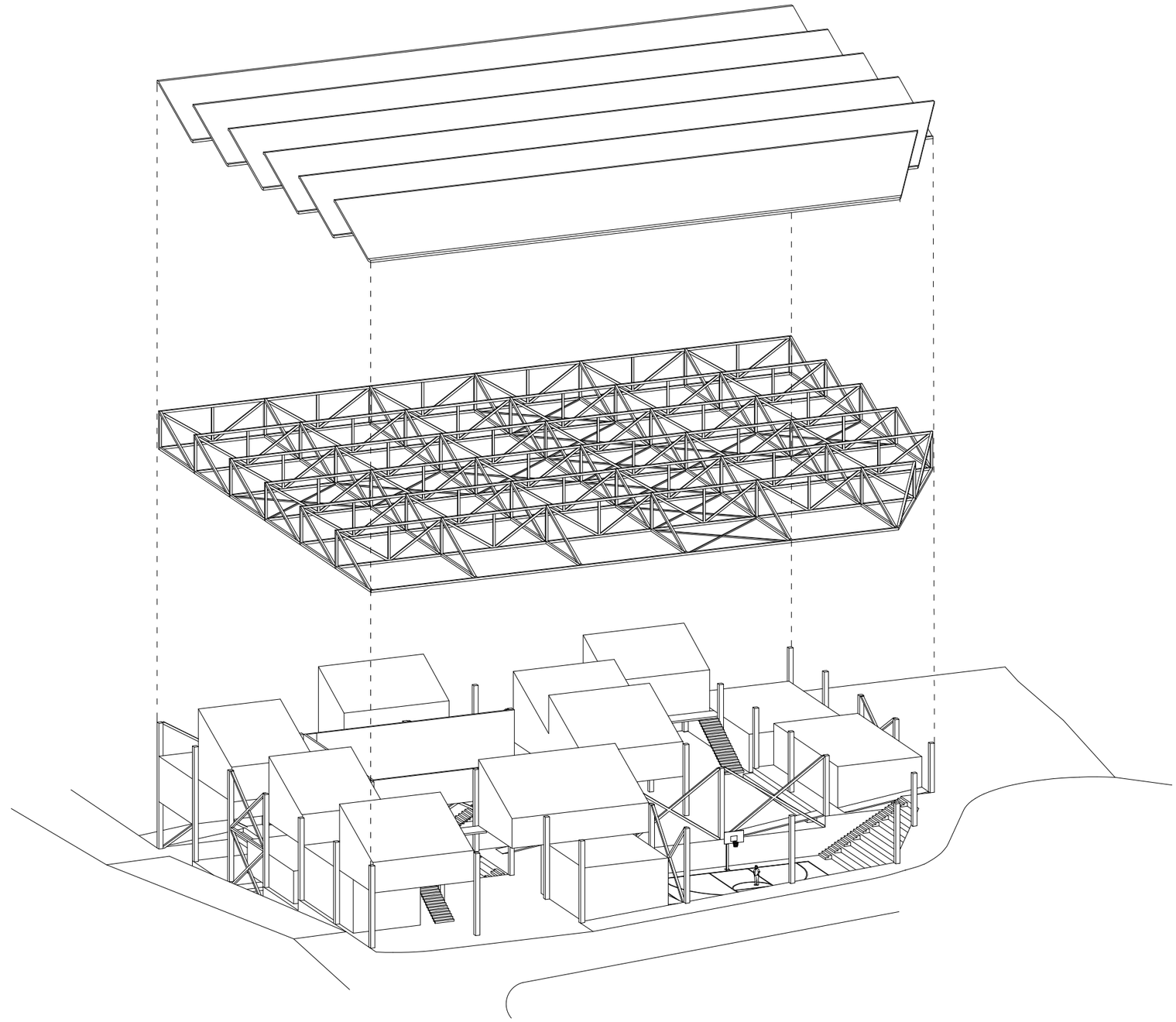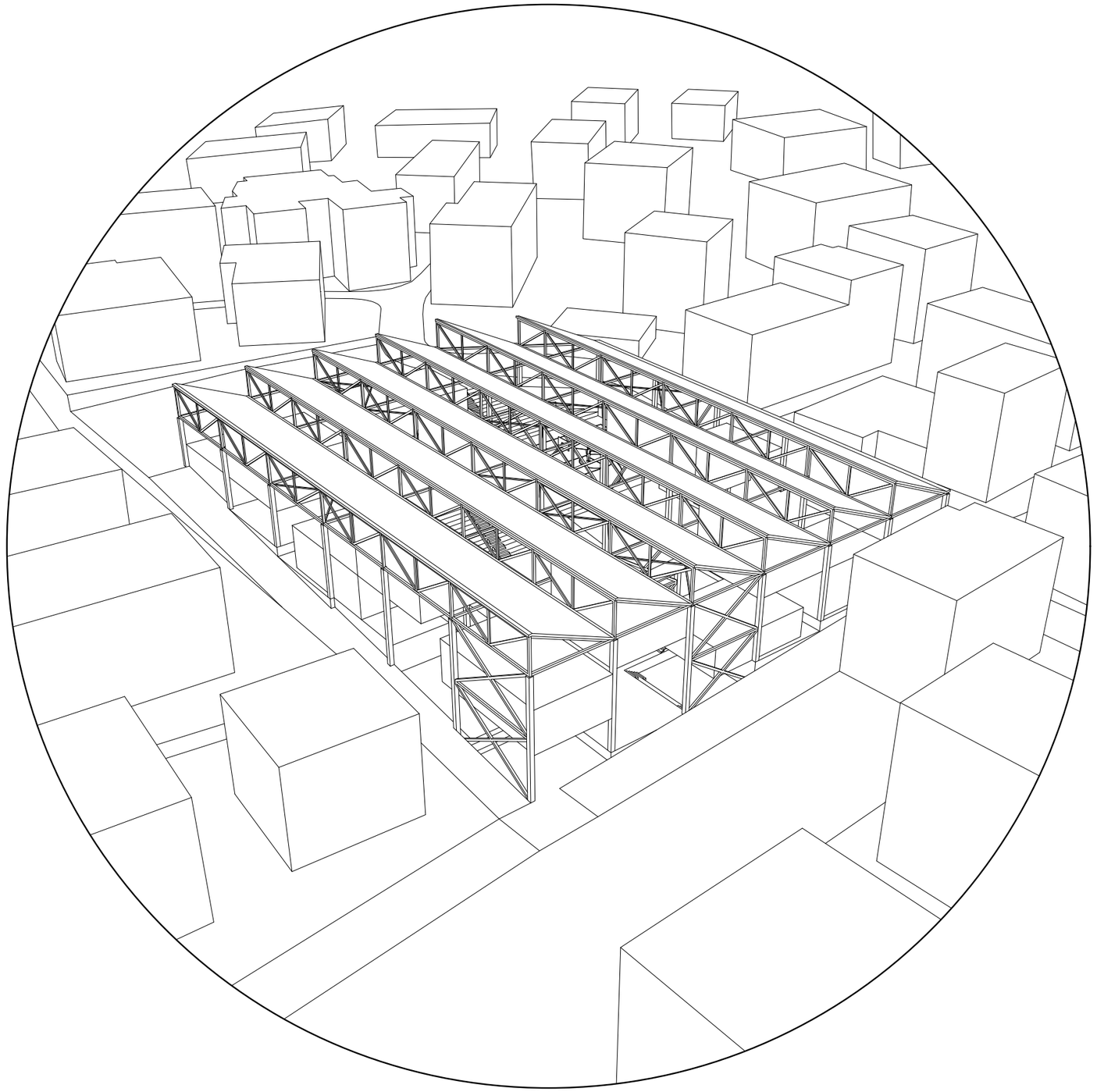
0 | | | | | | 5 mjerilo | 1:200